

کارگاه مقاله نویسی

دکتر علیرضا خاتونی

آذر 1398

انتخاب عنوان مقاله

- ▶ یکی از بخش‌های دشوار نگارش یک مقاله
- ▶ اولین قسمتی که مورد توجه سردبیر قرار می‌گیرد

انتخاب عنوان مقاله

▶ حاوی متغیرهای اصلی پژوهش

▶ مثال: تاثیر ورزش بیهوازی بر میزان کلسترول بیماران دیابتی

▶ عدم استفاده از علائم اختصاری

▶ مثال: شیوع علائم MS در بیماران ایرانی

انتخاب عنوان مقاله

▶ کوتاه باشد

◦ بین 7 تا 12 کلمه مناسب است.

- مثال: اثرات تغذیه نامناسب، فرهنگ مسواک نزدن، استفاده از نخ دندان و آموزش‌های نامناسب والدین بر

پوسیدگی دندان‌های شیری کودکان مدارس ابتدایی

عنوان استاندارد: عوامل فرهنگی و اجتماعی موثر بر پوسیدگی دندان کودکان

انتخاب عنوان مقاله

▶ روشن و بدون ابهام

▶ اجتناب از آوردن کلمات اضافی

◦ مطالعه‌ای در زمینه، پژوهشی در حیطه

▶ عنوان: بررسی اثربخشی درمان با داروی هالوپریدول در بهبود علائم شناختی بیماران اسکیزوفرنیک

▶ عنوان: اثر هالوپریدول در بهبود علائم شناختی بیماران اسکیزوفرنیک

انتخاب عنوان مقاله

▶ اشاره به زمان و مکان مطالعه در مطالعات توصیفی (بررسی میزان شیوع، میزان آگاهی)

▶ **مثال صحیح:** میزان شیوع بیماری دیابت در میان روستائیان شهر تهران در سال ۱۳۹۳

▶ **مثال غلط:** اثربخشی درمان دارویی بر بهبود کارکرد کلیه در بیماران شهر تهران در سال

۱۳۹۳

انواع عنوان از نظر نوع نگارش

▶ عناوینی که متغیر مستقل، متغیر وابسته و جمعیت مورد مطالعه در آنها ذکر شده است.

تاثیر آسم بر میزان رشد کودکان

▶ عناوین سوالی

○ آیا آسم سبب کاهش رشد کودکان میشود؟

▶ عناوینی که به سوال مورد مطالعه پاسخ میدهند.

○ آسم سبب کاهش رشد کودکان میشود

مقدمه

Introduction

▶ هدف اصلی از این قسمت: پاسخ به پرسش زیر است:

◦ چرا پژوهش انجام شده است؟

▶ خیلی از مواقع، مبنای قبول یا رد مقاله بستگی به نحوه نگارش این بخش دارد.

توصیه میشود حداقل نیمی از زمان نوشتن مقاله، به نگارش مقدمه اختصاص بیابد.

ساختار کلی مقدمه

▶ ارائه زمینه و دیدگاه درباره موضوع و اهمیت

▶ مروری کوتاه بر متون علمی موجود

▶ بیان دلیل یا دلایل انجام پژوهش

▶ بیان هدف مطالعه

نگارش مقدمه

- ▶ اولین خط مقدمه، مهمترین بخش آن است زیرا که نقش اساسی در ایجاد انگیزه در خواننده از طریق تبیین اهمیت و گستردگی موضوع مطالعه است.
- ▶ در جمله اول مقدمه، معمولاً موضوع اصلی مطالعه معرفی میشود.

نگارش مقدمه

- ▶ اختلال دوقطبی، بیماری مادام العمر است که با تموج خلق بین مانیک و افسردگی، مشخص میشود.
- ▶ استفاده از طب سنتی در سالهای اخیر افزایش یافته است.
- ▶ لیثمانیوز یکی از بیماریهای شایع در نواحی گرمسیری ایران است.
- ▶ یکی از مشکلات شایع در میان سالمندان، خود-درمانی است.

نگارش مقدمه

- ▶ در قسمت بررسی متون، بایستی به کاستی های مطالعات قبلی اشاره کرد.
- ▶ اینکه مطالعه حاضر چگونه میتواند پاسخگوی پرسشهایی باشد که هنوز به جواب نرسیده است.
- ▶ در پاراگراف آخر مقدمه، به اهداف مطالعه و نیز مزایا یا کاربرد مطالعه اشاره کنید.

نگارش مقدمه

▶ هدف از این مطالعه بررسی میزان تاثیر پیگیری تلفنی بر کیفیت زندگی بیماران قلبی است.

نتایج این مطالعه میتواند سبب افزایش رضایت بیماران از کیفیت مراقبتهای پرستاری شود.

چند نکته

- ▶ منابع مورد استفاده برای نگارش مقدمه، از مقالات جدید و معتبر باشد.
- ▶ مقدمه به اندازه یک ششم کل مقاله باشد.
- ▶ برای نوشتن مقدمه، از نویسندگان مقالات مشابه قبلی، الگو بگیرید.

مواد و روشها

Material and Methods

هدف از بخش مواد و روشها

▶ اگر سایر محققین قصد تکرار مطالعه ما را داشته باشند بتوانند مطابق با این بخش، تمامی مراحل کار را تکرار کنند.

اجزای بخش مواد و روشها

▶ طراحی مطالعه (زمان و مکان تحقیق)

▶ سوالات مطالعه

▶ فرضیه مطالعه

▶ نمونه و روش نمونه گیری

اجزای بخش مواد و روشها

▶ ابزار جمع آوری داده ها

▶ روش جمع آوری داده ها

▶ نحوه تجزیه و تحلیل داده ها

▶ ملاحظات اخلاقی

طراحی مطالعه (زمان و مکان تحقیق)

▶ نوع مطالعه

▶ بازه زمانی جمع آوری داده ها

▶ مکان انجام تحقیقی

سوالات مطالعه

▶ ما در این مطالعه به دنبال پاسخگویی به سوالات زیر بودیم:

◦ میان سطح ویتامین D و ابتلای به سرطانهای کولورکتال چه رابطه ای وجود دارد؟

فرضیه مطالعه

▶ میزان شیوع MS در افراد ساکن شمال کشور، بیشتر است.

نمونه و روش نمونه گیری

▶ جامعه پژوهش

▶ نمونه ها

▶ حجم نمونه

▶ روش محاسبه حجم نمونه (ذکر مقادیر مورد استفاده در فرمول حجم نمونه)

▶ معیارهای ورود و خروج

▶ روش نمونه گیری

ابزار جمع آوری داده ها

- ▶ نام ابزار - همراه با ذکر رفرنس مربوطه
- ▶ روایی و پایایی ابزار (نسخه انگلیسی و فارسی)
- ▶ نحوه امتیازدهی

روش جمع آوری داده ها

- ▶ کسب مجوز از دانشگاه
- ▶ مراجعه به محل حضور نمونه ها
- ▶ بیان اهداف مطالعه و کسب رضایت از نمونه ها
- ▶ نحوه اندازه گیری متغیرها (پرسشنامه، فشارسنج، مصاحبه، و...)

روش جمع آوری داده ها

▶ چگونگی اندازه گیری متغیرها به وضوح بیان شود:

◦ سابقه انفارکتوس قبلی، با سوال از بیمار و بررسی نوار قلب وی مورد بررسی قرار گرفت.

جمع آوری داده ها

پیگیری و ارزیابی

- ▶ به مدت زمان، چگونگی، دفعات پیگیری، و مشکلات انجام این کار اشاره گردد.
- ▶ مثال: بیماران به مدت 30 روز از نظر خونریزی گوارشی تحت نظر قرار گرفتند.
- از بیماران به صورت روزانه نمونه مدفوع گرفته می شد و به آزمایشگاه ارسال می گردید. در صورت مثبت شدن نمونه مدفوع، بیمار تحت درمان با داروی a قرار می گرفت.

تجزیه و تحلیل داده ها

▶ نام نرم افزار

▶ نام آزمونهای آمار توصیفی و تحلیلی

▶ کاربرد آزمونها

▶ سطح معناداری مورد نظر

تجزیه و تحلیل داده ها

مثال

- ▶ از نرم افزار spss نسخه 15 برای تحلیل آماری استفاده گردید.
- ▶ داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی، تحلیل شدند.
- ▶ به منظور بررسی رابطه جنس و متغیرهای اسمی از آزمون مجذور کای استفاده شد.
- ▶ سطح معناداری کمتر از 0.05 بود.

ملاحظات اخلاقی

- ▶ اخذ Approval از دانشگاه
- ▶ بیان کد اخلاق
- ▶ بیان کد IRCT (در مطالعات کارآزمایی بالینی)
- ▶ اشاره به اخذ رضایتنامه (کتبی و شفاهی)
- ▶ بیان ملاحظات اخلاقی
 - تاکید بر محرمانه بودن اطلاعات
 - پاسخگویی به سوالات افراد
 - بیان اهداف مطالعه
 - تاکید بر حق خروج نمونه ها در هر مرحله ای از مطالعه

یافته ها

Finding

یافته ها

- ▶ بخش یافته ها پاسخی است به سوالات و اهدافی که در بخش مقدمه مطرح شده است.
- ▶ شامل ترکیبی از متن (بیان مطلب)، جدولها(خلاصه سازی شواهد)، اشکال، و آزمونهای آماری است.

یافته ها

- ▶ این بخش را باید کوتاه نوشت.
- ▶ تنها نتایجی را گزارش کنید که مرتبط با پرسش و فرضیه ی مطرح شده در بخش مقدمه هستند.

یافته ها

- ▶ متن را به گونه ای طراحی کنید که گویی داستانی را برای خواننده میگویید.
- ▶ با ترکیبی از متن، جدول، و شکل، خوانندگان را در طول این داستان هدایت کنید.

یافته ها

- ▶ نگارش یافته ها را با **مشخصات فردی نمونه ها** شروع کنید به جنس، سن، شرح حال پزشکی و اشاره نمایید.
- ▶ در ادامه به بیان یافته اصلی مطالعه اشاره می گردد.
- ▶ چنانچه تعداد زیادی عدد در متن وجود دارد و ذکر مقادیر دقیق این اعداد مهم است می توانید از جدول استفاده کنید.
- ▶ متن و جداول و شکلها باید مکمل هم باشند.

یافته ها

- ▶ جداول و شکلها باید به تنهایی قابل فهم باشند و اطلاعات کافی در آنها موجود باشد و خواننده در موقع خواندن آنها مجبور به مراجعه به متن نگردد.
- ▶ اعداد ارائه شده در جداول و شکلها نباید در متن تکرار شوند.

یافته ها

- ▶ بهتر است با متن بگویید یافته تان چیست و آن را با اطلاعات ارائه شده در جداول و شکلها حمایت کنید.
- ▶ برای گزارش یافته ها از **زمان گذشته** استفاده کنید.

بحث *Discussion*

▶ نگارش بحث نیازمند تفکر، تدبر و تمرکز است. لذا فقط زمانی به نوشتن بحث پردازید که

احساس کنید بر ابعاد گوناگون موضوع تسلط دارید.

نحوه نگارش قسمت بحث

- ▶ بحث جایی است که نگارش آن بر قوه ی ادراک و استنباط نویسنده استوار است.
- ▶ در این قسمت، محقق **اهمیت یافته هایش** را برای مخاطبین روشن ساخته و یافته های خود را با یافته های سایرین مقایسه میکند و به تشریح و تفسیر نتایج تحقیقات قبلی در آن زمینه خاص می پردازد.

اجزای بحث

▶ بررسی متون

▶ کاربرد مطالعه

▶ پیشنهاد برای مطالعات آتی

▶ محدودیتهای مطالعه

نحوه نگارش قسمت بحث

▶ در این بخش، باید ارتباط واضحی بین پژوهش فعلی و مطالعات مرتبط قبلی برقرار گردد.

نحوه ی شروع بحث

- ▶ در ابتدای بحث، هدف مطالعه بیان شود.
- ▶ سپس بر اساس سوالات مطالعه، به یافته های مطالعه اشاره میشود.
- ▶ بدون ذکر عدد
- ▶ سپس نتایج حاصل از مطالعات دیگران، ذکر میشود
- ▶ با این کار، محقق برای نتایج خود، اعتبار فراهم می کند.

مثال

▶ نتایج ما بیانگر آن بود که بیماران دچار آسم در مقایسه با بیماران مبتلا به برونشیت، حدود دو برابر بیشتر دچار کاهش شنوایی علامت دار میشوند.

مقایسه پژوهش فعلی و سایر پژوهشها

▶ مقایسه دقیق پژوهش حاضر با سایر پژوهش هایی که در گذشته صورت گرفته، بخش عمده ای از بحث را به خود اختصاص می دهد.

▶ مثال:

◦ برخی (1-3) اما نه همه ی مطالعات قبلی (4-7)، بیانگر تاثیر عصاره گیاه بابونه بر روند التیام زخم دهان در بیماران شیمی درمانی می باشند.

مقایسه پژوهش فعلی و سایر پژوهشها

▶ بیان علت تفاوتها و تشابهات

نکته

▶ استفاده از شکل، نمودار و جدول در بحث، مرسوم نیست ولی ممنوع هم نیست.

اشکالات شایع

- ▶ در هنگام مقایسه پژوهش خود با سایرین، محقق نباید انتقاداتی بی پایه و یا از روی غرض ورزی و با زبان توهین آمیز نسبت به مطالعات قبلی ابراز کند.
- ▶ نقاط ضعف روشهای گذشته، باید با ملایمت بیان شود.
- ▶ مثال: هاریس و همکاران نتیجه گیری کردند که تجویز مقدار بیشتری داروی کورتونی سبب تسکین بیشتر درد میشود **اما معناداری آماری این نتیجه را بررسی نکردند.**

بیان محدودیتها

- ▶ ذکر محدودیتها باعث خلع سلاح داور مقاله شود.
- ▶ در صورت عدم اشاره به محدودیتهای پژوهش، اگر خوانندگان به وجود ضعف هایی در مطالعه شما پی ببرند به صحت کل مطالعه مشکوک خواهند شد.

مثال

▶ مطالعه ما با چند محدودیت مواجه بود.

- نمونه گیری از نوع غیر تصادفی بود

- حجم نمونه کم بود.

- اطلاعات پرونده ها ناقص بود.

مثال از نحوه بیان محدودیتها

- ▶ محدودیت مطالعه ما این بود که سطح سرمی کلسیم فقط یکبار اندازه گیری شد. ما منابع مالی کافی برای اندازه گیری آن در دفعات بیشتر را نداشتیم.
- ▶ اگرچه مطالعه ی ما آینده نگر بود ولی با محدودیتهایی روبرو بود. ما نتوانستیم تمام مخدوشگرهای بالقوه نظیر را اندازه گیری کنیم.

نکته

▶ در اشاره به محدودیتها نباید آنقدر افراط کرد که این سوال در ذهن خواننده شکل بگیرد که چرا محقق با این همه محدودیت که بر کیفیت پژوهش، اثر منفی داشته، دست به انجام چنین کاری زده است.

نتیجه گیری نهایی

Conclusion

- ▶ پیام نهایی مقاله در این قسمت بیان میشود.
- ▶ مزایا و کاربردهای حاصل از پژوهش، در این قسمت ارائه می شود.
- ▶ پیشنهاد برای پژوهشهای بعدی ارائه میشود (کلیشه ای نباشد).
- **جمله ای کلیشه ای:** باید مطالعات بیشتری در این زمینه ای انجام گیرد

چکیده

- ▶ چکیده به مثابه مینیاتوری از مقاله و ویتترین یک مغازه است.
- ▶ اکثر خوانندگان معمولاً پس از مطالعه چکیده، در مورد تهیه و مطالعه متن کامل مقاله یا ارجاع به آن تصمیم گیری میکنند.

انواع چکیده

▶ ساختار یافته (Structured)

▶ غیر ساختار یافته (Non-structured)

چکیده غیر ساختاریافته

- ▶ معمولا در یک پاراگراف نوشته میشود.
- ▶ فاقد عنوان بندی است.
- ▶ محتوا و ترتیب و توالی مطالب باید به همان ترتیب چکیده ساختار یافته تنظیم شود.

اجزای چکیده ساختاریافته

- مقدمه
- روشها
- یافته ها
- نتیجه گیری

اجزای چکیده ساختاریافته

- ▶ **مقدمه (زمینه):** بیان اهمیت موضوع مطالعه (لزوم انجام تحقیق) و هدف اصلی آن
- ▶ **مواد و روشها:** بیان روش انجام مطالعه به صورت مختصر؛ در مطالعات بالینی: خلاصه ای از نوع و مدت مطالعه، شرکت کنندگان در مطالعه، نوع مداخله، متغیر وابسته

اجزای چکیده

- ▶ یافته ها: بیان یافته های اصلی مطالعه (معمولا با ذکر معنی داری آماری)
- ▶ نتیجه گیری: تفسیر و نتیجه گیری نهایی در مورد یافته های مطالعه، ذکر پیشنهاد

نکات مهم در نگارش چکیده

- ▶ از افعال مجهول و زمان گذشته استفاده شود
- ▶ فقط حاوی متن و فاقد هرگونه جدول، شکل یا مرجع باشد.

نکات مهم در نگارش چکیده

▶ توجه به قانون مجله در خصوص تعداد کلمات چکیده

▶ ترجیحاً از کلمات مخفف در چکیده استفاده نشود.

▶ آخرین بخش مقاله باید نگارش چکیده باشد.

▶ تضادی بین متن مقاله و چکیده وجود نداشته باشد.

▶ رعایت هنر مختصرنویسی

انتخاب واژگان کلیدی

- ▶ معمولا در پایان چکیده، 3 تا 10 واژه یا عبارت کوتاه و کلیدی در ارتباط با موضوع مقاله ذکر میشود.
- ▶ این واژه ها تا حد امکان از لیست اصطلاحات پزشکی انتخاب (MeSH) انتخاب شوند.
- ▶ آدرس دسترسی به مش به صورت آنلاین
- ▶ WWW.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fagi?db=mesh

